IX kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **KOMISJI GOSPODARKI I ROZWOJU**
(NR 14)
z dnia 21 lipca 2020 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Gospodarki i Rozwoju (nr 14)

21 lipca 2020 r.

Komisja Gospodarki i Rozwoju, obradująca pod przewodnictwem posła **Krzysztofa Tchórzewskiego (PiS)**, przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła:

– „Informację o realizacji ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych. Stan na 31 grudnia 2019 r." (druk nr 397),

– projekt planu pracy Komisji na okres od 1 sierpnia do 31 grudnia 2020 r.

W posiedzeniu udział wzięli: **Olga Semeniuk** podsekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju wraz ze współpracownikami, **Michał Wilkowicz** p.o. wicedyrektor Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji Najwyższej Izby Kontroli, **Damian Lewczuk** starszy specjalista w Wydziale Prawno-Legislacyjnym Biura Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Katarzyna Gadecka**, **Izabella Kulesza -Rozesłaniec**, **Ziemowit Uździcki** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Krzysztof Tchórzewski (PiS):

Szanowni państwo, rozpoczynamy posiedzenie Komisji Gospodarki i Rozwoju. Witam wszystkich członków Komisji oraz w imieniu Komisji panią podsekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju Olgę Semeniuk wraz ze współpracownikami.

Informuję, że posiedzenie Komisji zostało zwołane przez panią marszałek Sejmu na podstawie art. 198j ust. 2 regulaminu Sejmu i będzie prowadzone z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość.

Przystępujemy do stwierdzenia kworum. Proszę państwa posłów o naciśnięcie jakiegokolwiek przycisku w celu potwierdzenia obecności na posiedzeniu. Przystępujemy do głosowania. Zamykam głosowanie. Głosowało 27 posłów. Stwierdzam kworum.

Informuję, że instrukcje zgłaszania się do zabrania głosu w dyskusji przez posłów i gości łączących się zdalnie otrzymali państwo drogą e-mail.

Porządek dzienny dzisiejszego posiedzenia przewiduje rozpatrzenie informacji o realizacji ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych – stan na dzień 31 grudnia 2019 roku. Temat referuje minister rozwoju. To druk sejmowy nr 397. W punkcie drugim przewidujemy rozpatrzenie projektu planu pracy Komisji na okres od 1 sierpnia do 31 grudnia 2020 roku – przedstawia przewodniczący Komisji.

Przystępujemy do realizacji porządku dziennego. Informuję, że marszałek Sejmu w dniu 29 maja skierowała dokument „Informacja o realizacji ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych. Stan na 31 grudnia 2019 r." do Komisji Gospodarki i Rozwoju celem rozpatrzenia. Proszę panią minister Olgę Semeniuk o przedstawienie informacji..

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju Olga Semeniuk:

Dziękuję. Panie przewodniczący, szanowni państwo, dzisiejsze posiedzenie oscyluje wokół informacji dotyczącej realizacji ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych. Pokrótce powiem jakie dane zostaną przedstawione. Informacja zawiera dane dotyczące funkcjonowania specjalnych stref ekonomicznych według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. i obejmuje: lokalizację i stopień zagospodarowania każdej z 14 stref, efekty funkcjonowania stref z uwzględnieniem liczby udzielonych zezwoleń, utworzonych miejsc pracy, wartości i struktury branżowej i kapitałowej zrealizowanych inwestycji, jak również działalność spółek zarządzających strefami.

Na koniec 2019 łączny obszar stref wyniósł niespełna 22 950 ha i był większy niż na koniec 2018 roku o 66 ha, w związku ze zmianą obszaru strefy krakowskiej. Zmiana

obszaru tylko jednej strefy była wynikiem wprowadzenia nowego instrumentu wsparcia inwestycji w miejsce specjalnych stref ekonomicznych i likwidacji z dniem 16 czerwca 2019 roku możliwości zmiany ich granic i obszaru. Strefy obejmowały tereny zlokalizowane w 186 miastach i 311 gminach. W 2019 roku do grona gmin, w których funkcjonuje instrument strefy dołączyły gminy takie jak: Babice, Nowe Brzesko i Szczurowa – wszystkie z województwa małopolskiego.

Średni stopień zagospodarowania obszaru stref wyniósł prawie 65% i był o 2% większy niż w 2018 roku. Zróżnicowanie wykorzystania terenu poszczególnych stref było jednak znaczące i mieściło się w przedziale od 33,5% w strefie legnickiej do 80,5% w strefie mieleckiej.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku przedsiębiorcy posiadali 2392 ważne zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej na terenie 14 stref. Najmniej ważnych zezwoleń, czyli 59, było w strefie o najmniejszej powierzchni, czyli w kamiennogórskiej, a najwięcej, bo 353 zezwolenia, w strefie katowickiej. W 2019 roku wydane zostało 1 zezwolenie na prowadzenie działalności w strefie tarnobrzeskiej. Udzielenie tylko jednego zezwolenia było wynikiem wspomnianego już wprowadzenia nowego instrumentu wsparcia finansowego inwestycji i wygaszania specjalnych stref ekonomicznych. W 2019 roku 147 zezwoleń zostało wycofanych z obrotu prawnego w wyniku cofnięcia lub wygaśnięcia.

Skumulowana wartość kapitału zainwestowanego w strefach od początku ich istnienia wyniosła 132 mld zł. Nakłady inwestycyjne były wyższe niż w roku 2018 o ponad 12,8 mld zł, a więc prawie o 11%. Około 27% tej kwoty przypadło na strefę wałbrzyską, w której nakłady wzrosły w 2019 roku o prawie 3,5 mld zł. Najwyższy udział w skumulowanej wartości inwestycji miały takie strefy, jak wałbrzyska, katowicka i łódzka. Na te trzy strefy przypadła prawie połowa kwoty zainwestowanej w strefach od początku ich działalności.

Na koniec 2019 roku przedsiębiorcą, który zainwestował w strefach największą kwotę był Volkswagen Poznań, posiadający zezwolenia na działalność w strefie wałbrzyskiej, w której znajduje się zakład we Wrześni i w strefie kostrzyńsko-słubickiej, którą objęta jest fabryka w Poznaniu. Nakłady inwestycyjne tego przedsiębiorcy w strefach wyniosły 4,6 mld zł. Na drugiej pozycji w rankingu inwestorów znalazł się przedsiębiorca NGK Ceramics Polska działający w strefie katowickiej, a na trzeciej Mercedes-Benz Poland ze strefy wałbrzyskiej. Ten awans był możliwy dzięki zwiększeniu w 2019 roku wartości inwestycji o prawie 1,5 mld zł – do poziomu 2,6 mld zł.

Inwestorzy strefowi zatrudniali łącznie 388 tys. pracowników. W stosunku do roku 2018 zatrudnienie wzrosło o prawie 9 tys. pracowników, czyli o 2,4%. Największy przyrost nastąpił w strefie tarnobrzeskiej i wyniósł prawie 3 tys. nowych miejsc pracy. W tej kategorii wyróżniały się także strefy: krakowska i wałbrzyska, z wynikami na poziomie 1,9 tys. i 1,5 tys. miejsc pracy. Liczba nowych miejsc pracy zwiększyła się w porównaniu z rokiem 2018 o ponad 5%, co dało wzrost o 12 tys. etatów. Również w tym przypadku to strefa tarnobrzeska odnotowała największy przyrost – o 3 tys. nowych miejsc pracy. Pozycję litera w obu kategoriach strefa tarnobrzeska zawdzięczała aktywności przedsiębiorcy Superior, produkującej w Stalowej Woli felgi aluminiowe i spółki Nowy Styl wytwarzającej w Jaśle felgi i krzesła. Największym pracodawcą w strefach był Volkswagen Poznań, który na koniec 2019 roku w obu swoich zakładach zatrudniał łącznie prawie 9,5 tys. pracowników. Ten przedsiębiorca był również liderem pod względem utworzonych miejsc pracy.

W rankingu krajów wiodących pod względem pochodzenia kapitału, Polska ponownie znalazła się na pierwszej pozycji, zwiększając kwotę wydatków inwestycyjnych. Inwestycje przedsiębiorców polskich w strefach wzrosły w stosunku do 2018 roku o 3 mld zł, ale udział w ogólnej wartości zainwestowanego kapitału pozostał na zbliżonym poziomie i wyniósł trochę ponad 23%. Na drugiej pozycji w strukturze zainwestowanego kapitału umocniły się inwestycje przedsiębiorców z Niemiec, zwiększając swoją wartość i udział w inwestycjach strefowych ogółem w porównaniu z 2018 rokiem. W dalszym ciągu w czołówce inwestorów znajdują się przedsiębiorcy z kapitałem holenderskim, luksemburskim i amerykańskim. Obecnie mamy 100 aktywnych pozwoleń, jeśli chodzi firmy

zagraniczne, z przewagą kapitału amerykańskiego. Na 5 krajów z czołówki rankingu przypadło 62,5% wydatków inwestycyjnych ze wszystkich stref.

Kapitał pochodzący z Polski osiągnął najwyższą wartość w strefie mieleckiej i wyniósł prawie 5 mld zł. Stanowiło to prawie 44% całkowitych nakładów inwestycyjnych poniesionych przez przedsiębiorców z tej strefy. W strefie wałbrzyskiej skumulowały się inwestycje niemieckie o łącznej wartości ponad 7 mld zł, co dało im pierwszą pozycję w strukturze kapitałowej tej strefy. Również w strefie wałbrzyskiej najwyższą wartość osiągnęły inwestycje zrealizowane przez przedsiębiorców z kapitałem holenderskim i luksemburskim, zajmując odpowiednio 3 i 2 miejsce w gronie 3 wiodących krajów pochodzenia zainwestowanego kapitału. Inwestycje luksemburskie wyniosły 4,5 mld zł, a holenderskie 3 mld zł. Inwestycje pochodzące z USA skoncentrowały się natomiast w strefie katowickiej i ich wartość przekroczyła 3 mld zł, co stanowiło ponad 40% łącznej wartości inwestycji w amerykańskich strefach.

Na przestrzeni lat w poszczególnych strefach doszło do koncentracji określonych branż. Największa koncentracja jednej branży, w tym przypadku motoryzacji, ma miejsce w strefie legnickiej i katowickiej. Na dominujący sektor przypada tam ponad połowa wartości zrealizowanych inwestycji, przy czym w przypadku strefy legnickiej jest to wynik działalności 12 przedsiębiorców, a w strefie katowickiej aż 43 inwestorów. Znaczący udział, bo przekraczający 40%, branża wiodąca miała jeszcze w strefach: wałbrzyskiej, słupskiej i suwalskiej. W strefie wałbrzyskiej dominującą branżą była motoryzacja, a w dwóch pozostałych przetwórstwo drewna.

Według danych przekazanych przez Ministerstwo Finansów, łączna wielkość pomocy publicznej udzielonej przedsiębiorcom działającym w strefach od 1998 roku do końca 2018 roku jest równa 27,6 mld zł. Kwota ta stanowi prawie 23,2% nakładów inwestycyjnych poniesionych przez przedsiębiorców do końca 2018 roku. W 2019 roku na budowę infrastruktury na obszarze 14 stref wydatkowano niespełna 326 mln zł, co stanowi 23,3 mln zł więcej niż w 2018 roku. Nakłady spółek zarządzających wyniosły prawie 112 mln zł, a pozostała część wydatków, czyli 214 mln zł sfinansowana była przez gminy, gestorów mediów oraz Generalną Dyrekcję Dróg Krajowych i Autostrad. Największy wzrost nakładów na infrastrukturę w stosunku do 2018 roku miał miejsce w strefie tarnobrzeskiej. Wartość środków przeznaczonych na ten cel zwiększyła się prawie o 90 mln zł, co dało tej strefie udział na poziomie 27,5% ogółu wydatków z 2019 roku. W strefach wałbrzyskiej i katowickiej nakłady na budowę infrastruktury były niewiele mniejsze i w każdej z nich wyniosły ponad 74 mln zł.

Na promocję stref zarządzający przeznaczyli w ubiegłym roku prawie 8,8 mln zł, czyli o 1,8 mln zł więcej niż w 2018 roku. Największe wydatki ponieśli zarządzający strefami: katowicką, kostrzyńsko-słubicką i łódzką. Na te trzy strefy przypadło prawie 56% ogółu nakładów finansowych na promocję. Łączna kwota zwolnienia podatkowego spółek zarządzających strefami od początku funkcjonowania stref do końca 2019 roku wyniosła prawie 282 mln zł, a w 2019 roku 9,3 mln zł i była niższa o 5 mln zł w porównaniu z rokiem 2018. Z największego zwolnienia skorzystali zarządzający strefami wałbrzyską i katowicką. Zwolnienia te wyniosły odpowiednio 3,64 mln zł oraz 2,17 mln zł i łącznie stanowiły prawie 62,5% zwolnień wszystkich spółek zarządzających.

W 2019 roku najwyższy zysk wypracowały: Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna – prawie 20 mln zł, Wałbrzyska Specjalna Strefa Ekonomiczna – prawie 17 mln zł, Agencja Rozwoju Przemysłu – Oddział w Tarnobrzegu – prawie 13 mln zł. Żadna spółka zarządzająca nie odnotowała w 2019 roku ujemnego wyniku finansowego.

Podsumowując, rok 2019 charakteryzował się mniejszą dynamiką zmiennych opisujących efekty funkcjonowania stref w porównaniu z 2018 rokiem. Dynamika nakładów inwestycyjnych, zatrudnienia ogółem i nowych miejsc pracy była dodatnia, ale tylko w przypadku nakładów inwestycyjnych wzrost przekroczył 10%. Jedynie liczba nowych zezwoleń wydanych w 2019 była niższa niż w roku 2018, ale było to wynikiem wprowadzenia na mocy ustawy z dnia 10 maja 2018 roku o wspieraniu nowych inwestycji nowego instrumentu wsparcia wzorowanego na specjalnych strefach ekonomicznych, ale stosowanego na terenie całej Polski. Zgodnie z tą ustawą wydanie zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej na terenie specjalnej strefy ekonomicznej było moż-

liwe wyłącznie do 15 czerwca 2019 roku. Od dnia wejścia w życie aktów wykonawczych do powyższej ustawy, czyli od dnia 5 września 2018 roku zarządzający strefami wydają decyzje o wsparciu dla przedsiębiorców planujących inwestycje na terenie całej Polski. Wdrożenie nowego instrumentu wsparcia oraz wygaszanie instrumentu stref było przyczyną niewielkiego zwiększenia powierzchni stref w 2019 roku. Zmiana obszaru dotyczyła jedynie strefy krakowskiej i skutkowała zwiększeniem powierzchni, jak powiedziałam na początku, o 66 ha. Pragnę dodać, że są ze mną również przedstawiciele Ministerstwa Rozwoju z Departamentu Rozwoju Inwestycji i chętnie odpowiemy na państwa pytania. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Krzysztof Tchórzewski (PiS):

Proszę bardzo.

Poseł Andrzej Gawron (PiS):

Panie przewodniczący, panowie posłowie, bo pań nie widzę, szanowni państwo, mam pytanie. Sprawozdanie, które pani przytoczyła nie pokazuje pewnych mechanizmów. Jak pani powiedziała, w 2019 roku wyszły nowe narzędzia, pozwalające inwestować nie tylko w samej strefie ekonomicznej, ale też poza nią. Czy są dane liczbowe, które pokazują ile inwestycji zrealizowano poza strefą, ile dofinansowano w ramach tego narzędzia w 2019 roku? Dziękuję.

Podsekretarz stanu w MR Olga Semeniuk:

Oczywiście, że mamy, panie pośle. Są przygotowane te dane, choć nie w formie prezentacji. Poproszę pana dyrektora z Departamentu Rozwoju Inwestycji o przedstawienie odpowiedzi.

Zastępca dyrektora Departamentu Rozwoju Inwestycji MR Łukasz Gałczyński:

Dzień dobry. Łukasz Gałczyński – Departament Rozwoju Inwestycji. Pani minister nie zaprezentowała tych danych, gdyż zgodnie z obowiązkami przedstawiamy materiał z informacji o realizacji ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych. Dane, o które zapytał pan poseł, przygotowane są w oparciu o nowy reżim funkcjonowania stref ekonomicznych, czyli ustawy o wspieraniu nowych inwestycji. Tym niemniej takie pytanie jest naturalne, dlatego zaprezentuję kilka podstawowych danych liczbowych.

W roku 2019 wydano 354 decyzje o wsparciu, ponieważ zgodnie z nowym reżimem prawnym nie mówimy o zezwoleniach strefowych, ale o decyzjach o wsparciu. To jest jednak ten sam skutek postępowania administracyjnego, który ma na celu przyznanie zwolnienia podatkowego.

W roku 2019 wydano 354 decyzje i, jak wskazała pani minister, 1 zezwolenie. Wynika to z tego, że wszczęto postepowanie administracyjne w oparciu o stary reżim prawny i w takim też zakończono. Wynik odjął jednak 354 inwestycje. Jeśli chodzi o wartość inwestycji to 15 319 mln zł w 2019 roku i odpowiednio 6570 nowych zadeklarowanych miejsc pracy. Instrument oczywiście funkcjonuje od czasu wydania rozporządzeń, jak wskazała pani minister, czyli od września 2018 roku. Wówczas, do końca roku 2018 te dwa instrumenty funkcjonowały równolegle. Również wtedy wydano już 83 decyzje na kwotę 5,8 mld zł, w ramach których przedsiębiorcy deklarowali utworzenie 2300 miejsc pracy. To jednak rok 2018 i dane historyczne. To chyba wszystko, jeśli chodzi o podstawowe informacje.

Przewodniczący poseł Krzysztof Tchórzewski (PiS):

Dziękuję bardzo. Zgłosiła się jeszcze zdalnie do zabrania głosu pani poseł Nykiel.

Poseł Mirosława Nykiel (KO):

Dzień dobry. Czy mnie słychać, panie przewodniczący?

Przewodniczący poseł Krzysztof Tchórzewski (PiS):

Słyszymy panią.

Poseł Mirosława Nykiel (KO):

Chciałam zadać pytanie ministerstwu. Co roku przyjmujemy podobne informacje i oceniamy tylko progres i jego dynamikę. Rząd przedstawia nam w informacji ogólną

ocenę. Równocześnie członkowie Komisji Gospodarki i Rozwoju otrzymali raport NIK z działalności stref ekonomicznych w dłuższym horyzoncie czasowym. Na kanwie tego raportu chciałabym zadać ministerstwu kilka pytań. W informacji przedstawiamy schemat, w wyniku którego co roku oceniamy bardzo powierzchownie czy jest progres, czy wartości się powiększają czy pomniejszają. Przypomnę, że dwa lata temu dynamika w strefach była inna. Jeśli chodzi o tę informację, można przyjąć że nie było dramatu. Strefy działają wedle przyjętych wcześniej schematów. Raport NIK pokazuje zupełnie coś innego. Pragnę państwu powiedzieć – podejrzewam że nie tylko ja przeczytałam i wnikliwie przeanalizowałam raport NIK – że rodzi on kilka pytań, które chciałam postawić dziś ministerstwu przy okazji przyjmowania informacji o działalności specjalnych stref ekonomicznych.

Dlaczego rząd nie wykorzystał specjalnych stref ekonomicznych do realizacji prorozwojowych celów polityki gospodarczej w określonych strategiach rządowych? Dlaczego spółki zarządzające specjalnymi strefami ekonomicznymi w tak bardzo ograniczonym stopniu realizowały przedsięwzięcia służące osiągnięciu celów dla których zostały ustanowione w swoich koncepcjach i planach rozwojowych?

W raporcie NIK podkreślono także niewłaściwe wyposażanie terenów w infrastrukturalne technologie logistyczne i inne. Zarządzający spółkami niewłaściwie obliczali podstawę podatku dochodowego od osób prawnych do CIT. Nieprawidłowo ujmowali w kosztach uzyskania przychodów wartość amortyzacji oraz sprzedaży gruntów. Zarzuty są bardzo poważne.

Generalnie raport bardzo źle ocenia nadzór ze strony ówczesnej minister, teraz pani wicepremier, pani minister Jadwigi Emilewicz i wskazuje na brak stosownych wytycznych i rozporządzeń. Minister Emilewicz nie sprawowała właściwego merytorycznego nadzoru nad działalnością stref, nie egzekwowała realizacji zapisanych celów, nie wyznaczała jakościowych mierników. Jednym słowem niewłaściwie nadzorowała specjalne strefy ekonomiczne. Z raportu wywnioskować można, że przez opieszałość ministerstwa straciliśmy wielomilionowe inwestycje. Bardzo poważnym zarzutem stawianym przez NIK jest także brak realizacji przez spółki zarządzające celu związanego z tworzeniem warunków do zwiększenia liczby firm o charakterze innowacyjnym i rewitalizacyjnym. Spółki nie tworzyły mechanizmów promowania takich przedsięwzięć. Wiemy przecież, że warunkiem rozwoju jest innowacyjność gospodarki. Po to m.in. jest to zapisane w celach działania stref.

Nie chciałabym zajmować Wysokiej Komisji dużo czasu, ale polecam wszystkim szczegółową analizę tego raportu. Jakościowo ocenia on to, co przez ostatnie lata działo się w specjalnych strefach ekonomicznych. Bardzo proszę panią minister o odpowiedź na piśmie na moje pytania. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Krzysztof Tchórzewski (PiS):

Dziękuję bardzo.

Podsekretarz stanu w MR Olga Semeniuk:

Przepraszam, krótkie *ad vocem*. Oczywiście jako Ministerstwo Rozwoju, w kontekście informacji o realizacji ustawy. Mamy również komentarz do wszystkich pytań i wniosków zawartych w raporcie NIK. Pani poseł, byłam gotowa odpowiedzieć pani na bieżąco na te pytania, ale jeśli prosi pani o odpowiedź drogą pisemną, oczywiście przedstawimy. Prosiłabym jednak o niestawianie tez dotyczących braku zarządzania merytorycznego przez panią premier Jadwigę Emilewicz. Jedno z pani pytań dotyczyło faktu, że strefy niedostatecznie angażowały środki w inwestycje infrastrukturalne na obszarach należących do specjalnych stref ekonomicznych, choć dysponowały dużymi nadwyżkami. Na budowę infrastruktury na obszarze stref w 2019 roku wydano ponad 325 mln zł, w tym nakłady spółek zarządzających stanowiły 34%. Pozostała część wydatków została sfinansowana przez gminy gestorów mediów oraz Generalną Dyrekcję Dróg Krajowych i Autostrad. W stosunku do 2018 roku spółki zarządzające zwiększyły nakłady na infrastrukturę o ponad 30%, a przyrost wydatków innych podmiotów był mniejszy o 3,5 mln zł i wyniósł 213 mln zł. Łączne nakłady na budowę infrastruktury na terenie specjalnych stref ekonomicznych poniesione od początku ich funkcjonowania do końca

2019 roku wyniosły ponad 5 mld zł. Udział finansowy spółek zarządzających w inwestycjach w zakresie infrastruktury stanowił 33%, a pozostała część wydatków finansowana była przez gminy gestorów mediów oraz GDDKiA.

Uwag ze strony NIK jest sporo. Dotyczą różnych aspektów, chociażby funkcjonowania szkół branżowych na terenie specjalnych stref ekonomicznych czy wydatkowania środków na promocję. Mamy przygotowane również odpowiedzi w kontekście uwag ze strony NIK. Nie posiłkowałabym się stwierdzeniem, że specjalne strefy ekonomiczne jakoś funkcjonują, bo wydaje się, że są coraz bardziej wydajne. Czekają nas również nowe obszary działań w specjalnych strefach ekonomicznych, które będą wdrażane. Prosiłabym o wyrozumiałość i zapoznanie się z naszym komentarzem do raportu NIK. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Krzysztof Tchórzewski (PiS):

Dziękuję. Rozumiem, że zgodnie z prośbą pani poseł, będzie odpowiedź na piśmie, bo to podstawowe oczekiwanie?

Podsekretarz stanu w MR Olga Semeniuk:

Oczywiście, panie przewodniczący.

Przewodniczący poseł Krzysztof Tchórzewski (PiS):

Jeszcze zdalnie głos zabrać chciał pan poseł Adrian Zandberg. Proszę bardzo.

Poseł Adrian Zandberg (Lewica):

Dzień dobry. Mam nadzieję, że mnie słychać. Chciałem jeszcze wrócić do kwestii tego raportu i tematu, który pani minister przed chwilą pominęła w swojej odpowiedzi. Chodzi mi o zarzuty mówiące o tym, że przy corocznej ocenie organu minister nie brał pod uwagę – moim zdaniem rozsądnie wskazywanego przez NIK aspektu celowego działania spółek – czy działalność przyczynia się do rozwoju określonych dziedzin, specyfiki danego regionu, innowacji. Czy wsparcie daje realny rozwój?

Jeśli popatrzymy na wspomniane przez państwa odpowiedzi do wyników kontroli, mówią państwo w nich wprost, że jeśli chodzi o kryteria wskazujące na preferowane inwestycje, to był to wybór pomiędzy różnymi ofertami, ale nie miały zastosowania, bo oferta zazwyczaj była składana przez jednego przedsiębiorcę. To sugerowałoby model działania, który powtarzał się przy różnego rodzaju publicznym wsparciu dla inwestycji przez wiele lat w Polsce pod tytułem „bierzemy co dają". Rozdajemy ulgi podatkowe i nie patrzymy, czy to inwestycja, która ma potencjał rozwojowy, czy nie. Oczywiście jest to logika mająca na celu pokazanie, że strefa rośnie, ale jest pytanie o sens tych stref i tego mocno archaicznego narzędzia. Wiadomo, że rozmawiamy dziś o raporcie dotyczącym funkcjonowania narzędzia, które jest archaiczne i wygaszane. Bardzo dobrze, że jest wygaszane.

Pytanie brzmi – jakie są wnioski z tego doświadczenia? Rozmawiamy o czymś, co powstawało wtedy, gdy w telewizji leciał pierwszy odcinek „Mody na Sukces". Równie dobrze pasuje do współczesnego świata jak ówczesne elementy popkultury. Jeśli mówimy dziś o wsparciu publicznym, nie ma co się cieszyć z każdej inwestycji i każdego wsparcia dla inwestycji. Trzeba odpowiedzieć sobie na pytanie o cele dotyczące pozyskiwania inwestycji z sektora badań i rozwoju. Tym wsparciem nie możemy utrwalać rozwoju zależnego. Bardzo wielu naukowców i ekonomistów krytycznie opisuje funkcjonowanie systemu wsparcia, którym jest SSE, jak wspomina chociażby profesor Iwo Augustyński. To temat poruszany od lat. Myślę, że dobrze, abyśmy dokonując rytualnego, corocznego przeglądu tabelek porozmawiali też o sensowności takiej formy wsparcia i czy przynosi to efekty rozwojowe. Wydaje się, że w bardzo wielu przypadkach w tych strefach jest to wątpliwe. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Krzysztof Tchórzewski (PiS):

Dziękuję bardzo.

Podsekretarz stanu w MR Olga Semeniuk:

Dziękuję, panie pośle. Nie jest tak, że uchylam się od odpowiedzi, ale pani poseł prosiła o odpowiedź drogą pisemną. Pan poseł ponowił pytanie dotyczące komentarza NIK, więc

najpierw go przytoczę. „Przy corocznej ocenie organów spółek zarządzających minister nie brał pod uwagę najważniejszego w ocenie NIK aspektu działania tych spółek, czy ich działalność przyczynia się do rozwoju określonych dziedzin działalności gospodarczej, specyficznych dla danego regionu, nowych rozwiązań innowacyjnych czy też zagospodarowania terenów specjalnych stref ekonomicznych”. Panie pośle, istnieją obiektywne trudności związane z klasyfikacjami branż strategicznych, które występują w różnych dokumentach i formach. W ramach kryteriów jakościowych stosujemy branże kluczowe, inaczej nazywane sektorami strategicznymi, które zostały wskazane w strategii na rzecz odpowiedzialnego rozwoju. Występują też krajowe inteligentne specjalizacje, czy regionalne inteligentne specjalizacje dla wszystkich 16 województw. Wśród RIS znajdują się m.in. takie ekwilibrystyki semantyczne, jak przemysły kreatywne, czas wolny, jakość życia i wysoka jakość życia, ale też sektory wyłączone z regionalnej pomocy publicznej jak energetyka, w tym odnawialne źródła energii, energia zrównoważona, ekoinnowacje, nauka o środowisku i sektory powiązane łańcuchem wartości, innowacyjne rolnictwo i przetwórstwo rolno-pożywcze czy technologia rolno-spożywcza. Uspokajając też – za chwileczkę oddam głos panu dyrektorowi z Departamentu Rozwoju Inwestycji – jako Ministerstwo Rozwoju prowadzimy ewaluację wszystkich regionów, dostosowania i przystosowania różnego rodzaju towarów i usług w związku z regionalizacją terenu.

Zastępca dyrektora departamentu MR Łukasz Gałczyński:

Tak jak wskazała pani minister, staramy się podejść do tego bardziej analitycznie. Nowa ustawa o wspieraniu nowych inwestycji wskazuje więcej celów przed strefami ekonomicznymi, niż tylko tworzenie nowych miejsc pracy, jak wcześniej. W związku z tym zasadne jest rozszerzenie tych analiz i prowadzenie ewaluacji w kontekście starej ustawy strefowej, jak ją potocznie nazywamy, czyli ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych, którą w tym momencie sprawozdajemy.

Realizowana jest obecnie ewaluacja, która niebawem zostanie przedłożona do Komisji Europejskiej zgodnie z harmonogramem, a następnie oczywiście opublikowana po zaakceptowaniu jej przez tę komisję. Niebawem informacje będą dostępne. Oczywiście nie będą to dane liczbowe, które prezentujemy co roku, ale raczej analiza społeczno-gospodarcza i rzeczywista ocena realnego wpływu stref na życie gospodarcze kraju. Jeśli chodzi o branże strategiczne, jak wskazała pani minister, są dość rozbieżne. Obecnie strefy zaktywizowały się w ciągu ostatnich 2 lat od przyjęcia nowej ustawy, w zakresie współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego, na każdym poziomie. Począwszy od bezpośrednich wizyt studyjnych w gminach, aż po poziom koordynacji polityki inwestycyjnej. Przyjmuje to bardzo różne wymiary praktyczne. Docelowo strefy są w pełni świadome, że należy zgrać politykę na poziomie województw i gmin z polityką ogólnokrajową. To chyba taki głos uzupełnienia w stosunku do tego, o czym mówiła pani minister.

Przewodniczący poseł Krzysztof Tchórzewski (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy są jeszcze osoby, które chciałyby zabrać głos? Nie słyszę. Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia rządowego dokumentu „Informacji o realizacji ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych. Stan na 31 grudnia 2019 r.” – druk nr 397? Nie ma sprzeciwu. Stwierdzam, że Komisja przyjmuje informacje i wnosi, aby Wysoki Sejm przyjąć raczył informację z druku nr 397.

Trzeba wybrać posła sprawozdawcę. Nie otrzymałem zgłoszeń. Czy zgadzają się państwo, abym został posłem sprawozdawcą? Nie słyszę sprzeciwu. Stwierdzam, że poseł Krzysztof Tchórzewski został wybrany sprawozdawcą Komisji. Dziękuję bardzo przedstawicielom ministerstwa za udział w posiedzeniu.

Podsekretarz stanu w MR Olga Semeniuk:

Dziękujemy.

Przewodniczący poseł Krzysztof Tchórzewski (PiS):

Ten punkt porządku dziennego Komisji uważam za wyczerpany.

Przystępujemy do punktu drugiego. Państwo otrzymali projekt planu pracy Komisji uwzględniający propozycje tematów zgłoszonych przez członków Komisji i tematów wynikających z normalnego trybu funkcjonowania, jak np. nasze dzisiejsze sprawozda-

nie. Ten plan pracy nie uwzględnia tematów, które będą zlecone przez Marszałka Sejmu i będą wynikały z bieżących prac Sejmu. Nasza praca będzie dużo szersza. To sprawy, które zostały wniesione i wynikają z naszego trybu pracy, jak np. informacje, które powinniśmy przyjmować.

Czy są jakieś uwagi do planu pracy? Uwag nie słyszę. Jeśli nie usłyszę sprzeciwu uznam, że Komisja przyjęła zaproponowany plan pracy. Sprzeciwu nie słyszę. Komisja przyjęła plan pracy. Na tym wyczerpaliśmy porządek dzienny dzisiejszego posiedzenia Komisji. Zamykam posiedzenie Komisji. Dziękuję bardzo.

Chciałbym też uprzedzić koleżanki i kolegów uczestniczących w posiedzeniu zdalnie, że jutro o 10.00 mamy posiedzenie Komisji. Dziękuję bardzo.